

INVASIEVE PLANTEN VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

De Japanse duizendknoop (Fallopia Japonica)

Deze plant is afkomstig uit Oost-Azië, waar we hem als koloniserende (en niet-invasieve) soort aantreffen op vulkaanpuin. In de 19de eeuw werd hij geïntroduceerd voor sier- en voederdoeleinden, waarna hij zich over heel Europa en Noord-Amerika heeft verspreid. Daarbij heeft de Japanse duizendknoop elk type van milieu gekoloniseerd, met een voorkeur voor verstoorde en gewijzigde terreinen, aanslibbingsgronden en rivieroeveren, open omgevingen, taluds en zelfs tuinen van particulieren, waar de plant soms doelbewust wordt geïntroduceerd omwille van zijn indrukwekkende en spectaculaire aanblik.

Verder heeft de soort vooral terrein kunnen winnen vanaf de jaren 1960 dankzij grote infrastructuurwerken, door de verplaatsing van aarde die rizomen van deze plant bevatte.

Overal waar we hem vinden, vormt de plant felle concurrentie voor de lokale flora.

Japanse duizendknoop

In Brussel treffen we ook twee andere, minder verspreide soorten aan: de Sachalinse duizendknoop (*Fallopia sachaliensis*) die tot 4 m hoog kan worden met bladeren tot 40 cm alsook de hybride van deze twee soorten, de Boheemse duizendknoop (*Fallopia bohemica*). Deze 2 minder frequente soorten zijn eveneens erg invasief en lijken zeer sterk op de voorgaande soort.

HOE KUNNEN WE DE PLANT HERKENNEN?

De Japanse duizendknoop is een grote plant die tot 3,5 m hoog kan worden met een holle stengel van 2 à 4 cm diameter en hartvormige bladeren, die in de winter verdort. De plant bloeit in de herfst en brengt bloemtrossen voort met tal van kleine witte bloemen. In de grond ontwikkelt hij enorme rizomen: deze kunnen 10 m of zelfs langer worden en tot 15 m diep gaan. Het is via deze wortelstokken dat de plant zich kan verspreiden en enorme voedselreserves kan aanleggen.

VOORTPLANTING

De plant verspreidt zich uitsluitend via vegetatieve weg, d.w.z. via stekken, rizoom- en stengelstukken.

Het verplaatsen van besmette aarde en het vervoer van stukken plant door waterlopen zijn de belangrijkste oorzaken van expansie van de soort.

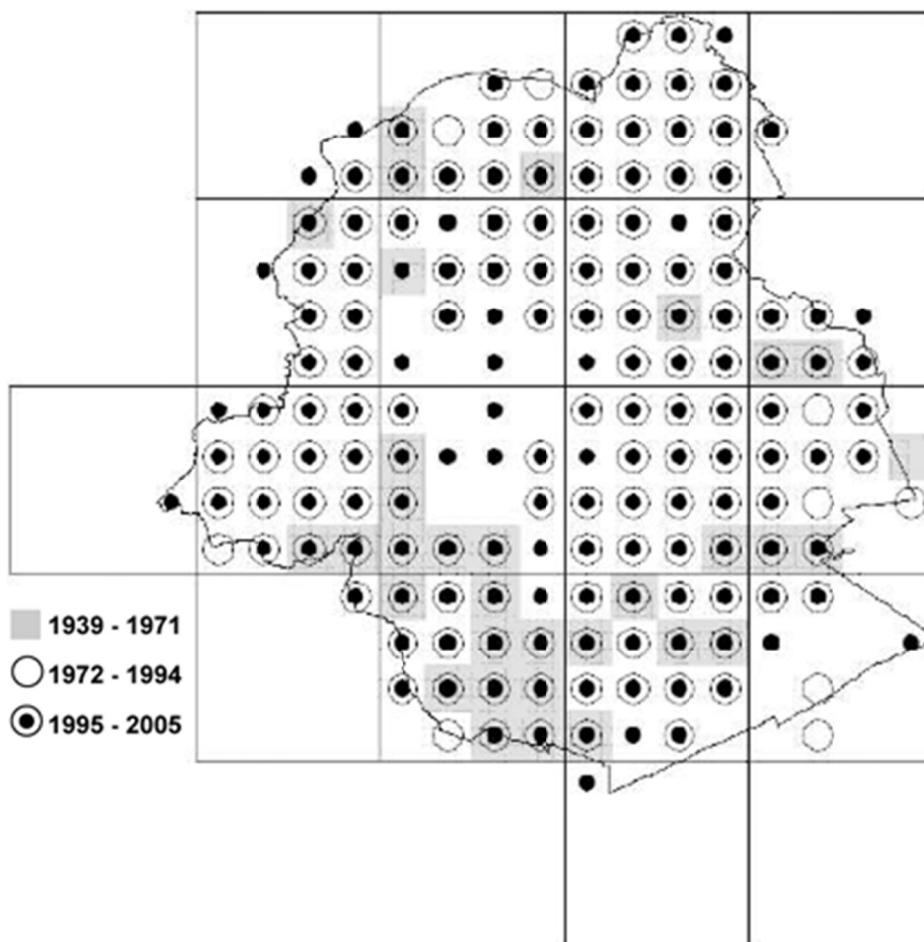
Fallopia sachaliensis en Fallopia bohemica produceren weliswaar zaden, maar deze zijn niet levensvatbaar.

VERSPREIDING IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

We kunnen de soort vooral vinden op onbebouwde terreinen, braakliggende gronden, langs verbindingswegen (autosnelwegen, spoorwegen) en waterlopen (oevers van de Zenne).

Hoewel de situatie plaatselijk zorgwekkend kan zijn, hebben we ze in ons Gewest vooralsnog onder controle.

De te implementeren strategie bestaat erin om tegelijkertijd de kleine populaties die zich tot enkele vierkante meters beperken, systematisch te verwijderen en de expansie van grotere populaties te voorkomen.

IN WELKE OMGEVING GROEIT DE PLANT?

We kunnen de Japanse duizendknoop in elk type van omgeving aantreffen, zij het dat de plant zelf een voorkeur heeft voor de oevers van waterlopen en verstoorde terreinen (braakliggende gronden, in de buurt van infrastructuur en verbindingswegen). De plant heeft ook licht nodig en groeit slecht in dichtbeboste gebieden.

DE RISICO'S

Voor de mens: geen risico's voor de volksgezondheid.

Voor de biodiversiteit: de plant kan erg dichte populaties vormen, die andere soorten snel kunnen doen afnemen of zelfs volledig kunnen doen verdwijnen. Door de manier waarop deze plant zich voortplant, kan hij nieuwe locaties koloniseren en zorgen voor een erg snelle groei en regeneratie.

PREVENTIE

- Inventariseer de plaatsen waar de plant voorkomt.
- Vervoer geen aarde die besmet kan zijn (rizomen, wortels en stengels).
- Plant deze soort niet in tuinen of groene ruimten.
- Laat de afgeknipte stengels of uitgetrokken planten ter plaatse liggen of vervoer ze in een gepaste verpakking om verspreiding van plantaardige elementen te voorkomen.

BESTRIJDING

Gezien de groei- en verspreidingsdynamiek van deze planten, is het vaak niet mogelijk om ze te elimineren. Dat kan alleen op enkele jaren tijd bij kleine populaties door middel van systematische beheercampagnes.

In de eerste plaats moet voorkomen worden dat besmette gebieden en in het bijzonder gebieden met een grote ecologische, landschappelijke en historische waarde, door de soort worden overwoekerd.

Maaien werkt ook, maar vereist wel dat dit jarenlang en meermaals per jaar gebeurt (zodra de planten 50 cm hoog zijn of eerder), wat zeer arbeidsintensief is. Het maaisel moet bovendien ter plaatse gelaten worden om verspreiding van de plant te vermijden.

Wieden is eveneens een optie, als daarbij getracht wordt om een zo groot mogelijk deel van de ondergrondse stukken van de plant mee uit te trekken. Dit is vooral efficiënt bij een recente populatie afkomstig van rizoofragmenten in bv. aangevoerde aarde.

Het gebruik van systemische herbiciden, zoals glyfosaat, is dan weer doeltreffend bij weinig ontwikkelde planten, d.w.z. van maximum 50 cm (wanneer de bladeren te sterk ontwikkeld zijn, wordt niet de hele plant aangetast en krijgt deze de kans om zich voort te planten). Wanneer hiervoor geopteerd wordt, moet er wel op toegezien worden dat alleen de beoogde planten bespoten worden.

Een andere mogelijkheid bestaat erin om het product in de wortelstokken van de gemaaide planten te injecteren, maar dat is arbeidsintensief werk en komt als methode alleen in aanmerking voor kleine populaties.

Maar deze chemische methoden hebben tal van negatieve gevolgen voor het milieu en de biodiversiteit en dienen bijgevolg, indien mogelijk, vermeden te worden.

Bovendien moet rekening worden gehouden met de gewestelijke wetgeving met betrekking tot het gebruik van pesticiden (ordonnantie van 1 april 2004), aangezien het gebruik ervan op openbare plaatsen verboden is of sterk beperkt wordt.

Het bebossen van de zone rond de aangetaste gebieden kan de verspreiding ten slotte vertragen, maar dit vergt een erg frequente vrijmaking van de zone rond de jonge bomen gedurende minstens 5 jaar, totdat ze voldoende hoog zijn geworden om het zonder hulp te redden.

VOOR MEER INFORMATIE

- Dienst Info-Leefmilieu van Leefmilieu Brussel: Tel.: 02 / 775.75.75 – info@leefmilieu.irisnet.be
- Voor de contactgegevens van de milieuableider van uw gemeente surft u naar <http://www.brussel.irisnet.be>
- Voor andere informatie over invasieve soorten: <http://ias.biodiversity.be>

